

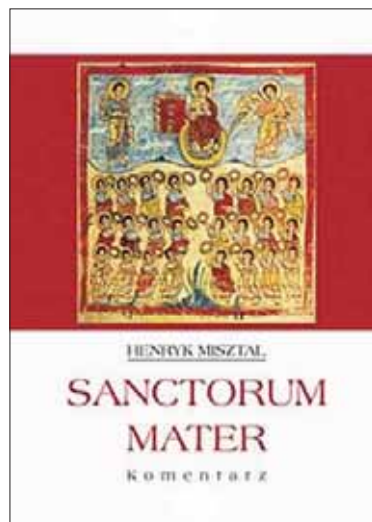
Šventųjų skelbimo kongregacijos instrukcijos „Sanctorum Mater“ komentarai

Henryk Misztal. Sanctorum Mater. Komentarz.
Lublin: KUL. 2008

Šiais metais pasirodė prelado profesoriaus habilituoto daktaro Henryko Misztalio knyga „Sanctorum Mater. Komentarz“ („Šventųjų Motina. Komentarz“. Lublin: KUL. 2008). Tai veikalas, pateikiantis aukščiausio lygio specialisto komentarus praeitais metais paskelbtai Šventųjų skelbimo kongregacijos instrukcijai „Sanctorum Mater“.¹

Henrykas Misztalis (g. 1936) yra Liublino arkivyskupijos kunigas, prelatas, Liublino Katalikiškojo Jono Pauliaus II universiteto profesorius, ilgametis šio universiteto Bažnytinės teisės katedros vedėjas (1980–2006) ir Kanonizacinės teisės katedros kuratorius (1980–2004). Dėstė ne tik Lenkijoje, bet ir teologijos fakultetuose Slovakijoje bei Čekijoje. Keletą metų (2000–2005) drauge su savo asistentais kun. dr. Arturu Mezglewskiu ir kun. dr. Piotru Staniszu dėstė Katalikų teologijos fakultete Vytauto Didžiojo universitete. Henrykas Misztalis yra 30 monografių autorius arba bendraautorius, daugelio mokslo draugijų narys, daugiau nei 30 daktaro disertacijų vadovas, organizavęs nemažai tarptautinių mokslinių kanonizacinės teisės simpoziumų, septynių kandidatų į altoriaus garbę procesų, pasibaigusių beatifikacijomis, vadovas ir daugelio kitų kanonizacijos procesų Lenkijoje mokslinis konsultantas.

Šventųjų skelbimo kongregacijos instrukcija „Sanctorum Mater“, kuriai skirta naujoji profesoriaus H. Misztalio knyga, pateikia pagrindines normas, kurių derėtų laikytis inicijuojant ir vykdant diecezinį beatifikacijos bylų etapą. Instrukcija susideda iš šešių dalių. Pirmojoje kalbama apie esminį kriterijų, kuriuo vadovaujantis pradedami skelbimo šventaisiais procesai – šventumo garsą, diecezinio vyskupo vaidmenį, postulatoriaus skyrimo kriterijus. Antroji instrukcijos dalis aiškina diecezinio proceso įžanginės fazės

klausimus. Trečioji apžvelgia vyskupo delegato, teisingumo saugotojo, notaro, gydytojo, kitų specialistų dalyvavimą byloje ir bylos vykdymo vietą. Ketvirtojoje dalyje nužymimos gairės dokumentų, susijusių su kandidatu į palaimintuosius, kaupimo metodologijai. Penktojoje plėtojama žodinių liudijimų kaupimo tvarka. Šeštojoje dalyje aptariama diecezinio proceso užbaigimo procedūra ir bylos perdavimo Šventųjų skelbimo kongregacijai klausimai.

Komentuodamas tekstą Henrykas Misztalis visų pirma pabrėžia, kad Instrukcijos reikalaujamas moralinis tikrumas dėl beatifikacijos ar kanonizacijos kandidato tinkamumo remiasi *šventumo garsu*, kuris yra būtina sąlyga *sine qua non* pradėti procesą, ir *dorybių herojiškumu*, kurio reikalaujama iš išpažinėjų, arba, jei kalbama apie kankinius, *kankinyste*, kurios dėmenys yra: fizinė kankinio mirtis, persekiotojų neapykanta tikėjimui ir kankinio nuostata priimti mirtį iš meilės Kristui. Kandidato dorybės privalo būti 1) krikščioniškos, o ne vien bendražmogiškos, 2) herojiškos, 3) ryškios, 4) pasireiškusios konkrečiomis aplinkybėmis, 5) praktikuotos ilgą laiką, 6) apimančios dvasinio gyvenimo visumą, 7) praktikuotos su meile. Kandidatas turi būti praktikavęs *visas dorybes*, nors jos būtų ir nevienodai ryškiai pasireiškusios. Dorybių herojiškumas reikalauja, kad dorybės būtų praktikuotos: noriai (*expedite*), nedelsiant (*prompte*), džiugiai (*delectabiliter*), pranakstant vidutinį lygį (*supra modum humanum*), be žmogiško išskaičiavimo ir antgamtiniu tikslu.²

Bažnyčios nuostata pradėti procesą tik praėjus *penkeriems metams* po kandidato mirties aiškinama tuo, kad, viena vertus, kandidato gyvenimo šventumo garsas neturi būti dirbtinai skatinamas, bet kilti natūraliai ir savaime, kita vertus, koks nors tariamo kandidato vien tik žmogiškų savybių sukeltas susižavėjimas bėgant laikui ima blėsti. Jei byla pradedama vėliau nei praėjus *trisdešimčiai metų* po mirties, idant būtų išvengta apgaulės ar šališkumo, turi būti pateikiamos tokio vėlavimo priežastys. Vis dėlto esama gana daug pagrįstų priežasčių, dėl kurių procesas gali būti pradėtas ir vėliau.³

Beatifikacijos procesai vyskupijoje pradedami ir užbaigiami bažnyčioje ar viešoje koplyčioje laikomomis iškilmingomis Mišiomis arba kitokiomis liturginėmis pamaldomis, kurioms paprastai vadovauja vietos vyskupas, dalyvauja atsakingieji bylos vykdytojai ir kiti (gausiai susirinkę) tikintieji. Paprastai pasirenkamos Šventosios Dvasios arba Švenčiausiosios Trejybės Mišios. Tiktų, kad proceso užbaigos pamaldos būtų iškilmingesnės nei proceso pradžios.⁴

Skaitant aiškiai matyti, kad visi veikalų komentarai yra parašyti žmogaus, turinčio ne tik solidžių akademinį žinių, bet ir labai konkrečių aptariamų dalykų patirtį. Knygos pabaigoje apibendrinamas savo komentarus Autorius pažymi, kad instrukcijoje „Sanctorum Mater“ pateikiami aiškinimai labai padės dieceziniam beatifikacijos bylų etapui, apsaugos nuo klaidų, kurios buvo padarytos kai kuriose pasaulio vyskupijose, ir bus labai naudingi ypač ten, kur stokojama tokių procesų patirties.

Kun. prof. dr. Romualdas Dulskis

NUORODOS

¹ *Congregatio pro Causis Sanctorum. Sanctorum Mater. // AAS 99. 2007. P. 465–517.*

² *H. Misztal. Sanctorum Mater. Komentarz. Lublin: KUL. 2008. P. 27–28.*

³ Ten pat. P. 51.

⁴ Ten pat. P. 101, 141.